

Novi šopki.

Ela.

1.

Ne vem, kaj z mano se godi,
 Kar v črne sem ti zrl oči.
 Zašel sem v noč očesec tvojih,
 Iz nje ne vem ne kam, ne kod:
 Prižgi ljubavi zvezde zlate,
 Da razjasné mi temno pot!

2.

Na trato idiva zeleno,
 Rokó mi, ljubica, podaj:
 Sanjava noč tesno prižela
 Kot ljubčka svet je v naročaj.

Po trati g em kot kralj s kraljico,
 Oklepa roka se roké,
 Udano hribi velikanu
 Nad nama baldahin drže.

Glej sinji baldahin nad nama,
 Iz njega biseri sijo,
 Udira trava se kot mehka
 Preproga nama pod nogo.

Po trati tajno, radovedno
 Cvetlice glave dvigajo,
 Dišave in kadila nama
 Ponižno v čast zažigajo.

Kot kralja in kraljico, ljuba,
 Pozdravlja naju trata, log,
 Ponosno kot telesna straža
 Drevesa, glej, stoje okrog.

Zeleni, čuj, šušte jeziki,
 Tišobno drevje šepeta:
 „S kraljico lepo kralj prihaja,
 Kako sta blažena oba!“

Ititi kot reven sluga urno
 Potoček do najdaljih dalj,
 Na glas oznanja svetu vsemu,
 Da srečen je s kraljico kralj.

Osreči pravijo cvetlice,
 Potoček in še pet dreves, --
 V naročje me okleni, draga,
 O daj, bodiva srečna res!

Znameniti ruski skladatelji.

Piše Severin.

Upam, da ustrezem „Slovenki“ z vrsto črtic, katere sicer ne podajajo niti minucijoznih životopisov, niti strokovnjaških razprav, katere pa kljub temu — in to jim je namen — morda vendar le pomnože med Slovenci ljubezen do umetnosti in zanimanje zlasti do slovanskih umetnikov. Podajajo naj, dasi raz povsem subjektivnega stališča načrtane, vendar po možnosti objektivne slike. V ta namen uporabim, kjer se mi zdi potrebno, sodbe priznanih veščakov. Namenjene čim širšemu občinstvu, posvečene slovenskemu ženstvu, bodejo naj v obliki kar najumljivejše in najpriprostejše ter najdejo prijazen sprejem!

I.

Peter Iljič Čajkovski.

Dne 19. novembra, na god naše cesarice, se je v dvorni dunajski operi predstavljala v prvič opera „Evgenij Onjegin“. Velezanimiva glasba, izborna izvršitev in skrbna uprizoritev tega dela so pouzročile velik uspeh. Glasno - živahno odobravanje je pričalo o zmagi slovanske umetnosti.

Čajkovski se je porodil leta 1840. v Votkinsku, mestu ob Uralu v guberniji Vietka. Njegov oče je bil rudarski nadzornik in postal pozneje ravnatelj tehnološkega ustava u Petrogradu, kjer se je Čajkovski izsolal in po dovršenih pravoslovnih naukah ustopil v državno službo. A mogočna ljubezen do glasbe je pouzročila, da je opustil službo in ustopil v Peterburški konservatoriji, katerega je tam ustanovil Ant. Rubinstein. Po absolviranih glasbenih naukah je takoj postal profesor na moskovskem konservatoriju, a 1879. se je odrekel tej službi, da se povsem posveti skladateljstvu. Umrl je leta 1893. v Petrogradu za kolero.

Čajkovski je na glasu kot jeden najizbornejših modernih glasbenikov ruskih. Tudi na zapadu so njegove skladbe v koncertih dobro znane in priljubljene točke. Zlagal je kvartete za lok in skladbe za klavir, overture („Romeo in Julija“), simfonije in simfonične skladbe („Vihar“ in „Francesca da Rimini“) ter celo vrsto oper, ki so na Ruskem krasno uspevale: „Vojvoda“ — „Opričnik“ — „Kovač Vakula“ — „Evgenij Onjegin“ — „Devica Orleanska“ — „Mazeppa“ — „Snegulčica“ — „Pikova dama“ — „Jolanta“. — Nekateri od teh so dosegle, na Českem, pa tudi na nekaterih nemških odrih lepe uspehe.

Nam najbolj znana je pač opera „Evgenij Onjegin“. V Pragi se je jako priljubila, v Zagrebu se je uprizorila kratko pred dunajsko premiero, in dunajski uspeh morda prouzroči, da preide morda še na mnoge druge avstrijske in nemške odre (Hamburg je bilo prvo nemško mesto, ki jo je uprizorilo). Morda se i Slovencem poda prilika, da jo izpoznajo na svojem pozorišči. O nji torej mi bodi dovoljenih nekoliko besedij.

Čajkovski je opero zložil na libreto, kateri si je po slovečem Puškinovem romanu v verzih, s pomočjo svojega brata sam sestavil. Ta v Rusiji toliko znana in priljubljena snov je brezdvomno tudi uplivala na priljubljenost opere, dasi njen tekst pogreša prave dramatične živahnosti in skladnosti. — Vender pa nam podaja zanimive scene, ki so nudile glasbeniku obilo prilike v razvitev njegovih zmožnosti, a tudi slušalca in gledalca zadovoljujejo. — Obsega operi ne bom pripovedoval, ker je bil na kratko že omenjen v „Slovenki“. O glasbi pa naj navedem sodbo Jos. B. Foersterja v strokovnem listu: „Oest. Musik u. Theater Zeitung“: „Onjegin je ono delo Čajkovskega, kjer kaže ona bogata nadarjenost najlepše sadove. Melodika povsod očarjuje svojo nežnostjo in milobo, zanima strokovnjaka

muogokrat v svoji posebni skladnosti, v prosti, vznešeni potezi, v neusiljivi, nacionalni barvi. — Ritmika, harmonika, polifonija, sijajni orkestralni kolorit, določna in jasna muzikalna karakteristika pasameznih oseb zagotavlja Evgénu Onjeginu povsod največji uspeh“.

Pri dunajski premijeri sem se soznanil s tem delom Čajkovskega, a vsaj deloma, mogel uvideti tudi njegov učinek na občinstvo. Predstava je bila v vsakem oziru tako popolna in v rokah tako izbornih pevskih močij, da je bil užitek v istini izreden. Nasproti poprejšnji malomarnosti je novi vodja Mahler uvedel res vsega priznanja vredno preciznost v proizvodbi opernih predstav. In tako so si stekli predstavljalci, zlasti Tatjana (gdč. Renard) obilo pohvale. Tudi scenerija je bila zelo krásna, narodne ruske noše zelo bogate. — Sveta tihota je vladala v pričetku in raz obrazov se je čitalo pričakovanje, kaj pač donese delo doslej še neznanega ruskega mojstra. Ali uspe, ali prodre? Kmaló se je občinstvo ogrelo; velika scena Tatjane, ko piše Onjeginu ljubavno pismo, bila je kulminacija navdušenja — s tem je bila zmaga odločena, in v vsem nadaljnjem razvoju opere je ostala navdušenost velika ter se popela proti zvršetku, po izbornó peti ariji kneza Gremina (g. Heš) zopet do vrhunca, — dasi baš ta arija le preveč spominja na staroitalijanske mojstre ter je nekako v nasprotju z delom, ki kaže Wagnerjev upliv na skladatelja. Čajkovski pa si je, dasi zvest čestilec in pristaš Wagnerjev, ohranil povsod svojo originalnost, on se ni nikjer lotil poskušanja, da slepo posnema tega mojstra, in zato je podal res izbornó lastno delo, ne pa malovredn posnetek, kakor mnogi nemški novinci. In zato tudi doseza vspeh, v tem ko oni propadajo.

Vsekako je bilo zanimivo in primerno, da se je pri nas kljub mnogim ugovorom pričela intenzivno gojiti tudi slovanska umetnost; in ona se je izkazala ne le povsem sovrstno in jednako vredno z nemško, talijansko in francozko, — ona te v nekaterih ozirih celo prekaša. Kakor v drugih ozirih, uresničilo se je tudi v glasbenem, prorokovanje, da se poraja nov vek, v e k s l o v a n s k i.

Nesreče lastne ne žalujem. . . .

Ker tužno moja lira poje,
Ljudje si tajno govore,
Nesrečna da ljubezen moje
Ranila mlado je srcé.

Nesreče lastne ne žalujem . . .
Kaj drugim bol je moja mar ?
Rojake svoje le milujem,
Ker jim je zloga . . . tuja stvar

Znameniti slovanski skladatelji.*)

Piše Severin.

II.

Antonin Dvořák.

Teden dnij sem preživel leta 1891. v zlati Pragi, in te dni štejem vedno med svoje najlepše spomine. Bilo je meseca majnika, nanizali so se trije praznici — deželni patron sv. Ivan Nepomučan in Duhovo, — ter ti sami uže so nudili mnogo duševnih užitkov, a poleg tega je bila tudi deželna razstava, torej še več povoda, da so se prirejale tujim prišlecem in posetnikom na čast razne zabave. — V krasni stavbi „narodnega divadla“, katero je s slikami odičil naš rojak Jurij Šubic, je bil na 17. maja predpoludne 11. uro napovedan koncert, Dvořakov „Stabat mater“. Da tega ne smem zamuditi, je bilo gotovo. Prijaznosti slovenskega rojaka sem bil hvaležen, da mi je oskrbel sedež, kajti pri blagajnicah se je kar trlo kupcev uže več dnij poprej in ako bi ne imel te protekcije, bi najbrž ne bil dobil več ustopnice. Koncert je priredila zveza pevskih društev čeških; pevcev in pevk je bilo na odru nad tisoč; glasbeniki so bili slavnoznani, orkester narodnega gledišča, solisti pa najizbornejše moči češke opere; voditelj je bil mojster skladatelj sam, kaj čuda, da se je napolnilo gledišče do zadnjega kotička. — Bila je to prilika, da sem izpoznal Dvořaka osebno in v njegovem delu, in to delo zopet v izborni reprodukciji — gotovo prilika, hakoršnih se nudi le malo v življenju. In ko je po završenem delu občinstvo vskipelo v navdušenosti, ko so godci in pevci priredili skladatelju ovacijo in so se pred njim klonila mnoga bandera pevskih društev, ki so doslej ponosno se dvigala v ozadju pozorišča, tedaj sem tudi iz vsega srca klical „slava“, pridruživši se drugim.

„Stabat mater“ je cerkvena pesem, ki nam opisuje bolesi matere božje ob smrti Odrešenikovi. Mnogi slavni skladatelji so se ob nji navdušili in nam podali znamenita muzikalna dela. Slavljeni skladatelj Rossini je, obmolknivši nakrat z opernimi skladbami, ki so mu donesle toliko časti in imetja, zložil „Stabat mater“, ki je jako slovela. A bila je povsem posvetna skladba. Pevala se je 1842. štirinajstikrat zapored v italijanski operi v Parizu. Leta 1843. se je pevala na Dunaju brez posebnega uspeha.

Dvořák pa je podal umetniško dovršeno, cerkvenemu tekstu prikladno skladbo. Zložil jo je leta 1876-7. Najprvo je bila provedena 1880. v Pragi v dvorani na Zofijinem otoku; 1883. si je stekla v Londonu svetovno slavo. V Ljubljani jo je „Glasbena Matica“ podala v svojem koncertu

*) Korektor mi je pretvoril zadnjič v napisu „slovanske“ skladatelje v „ruske“. Ker sem žal, imel le malo prilike, izpoznavati rusko glasbo, in ker se nečem omejiti samo na to, bodi mi dovoljeno, da izvršim svoj prvotni namen. Zato pa naj se popravi napis v. napominanem zmislu.

24. in 27. marca 1893. Na Dunaju je bila provedena v koncertu „ljubiteljev glasbe“ v februariju 1888. in v odlomkih od „slovanskega pevskega društva“ 1896.

Ta skladba, obstoječa iz deset samostojnih točk, je v istini vredna svetovne slave, katero uživa. Ker je Slovencem znana, in ker se je nadejati ponovitve v primernih presledkih, tako da se njim nikdar ne odtuji, nočem o nji izgubljati besedij ter navajati oduševljene priznalice kritikov. Treba le, da ima človek srce in razum, pa ga obvlada ta skladba, ako tudi ne razume ničesar drugega o glasbi.

Umevno je, da sem želel izpoznati tudi kako Dvořákovovo opero. Saj jih je zložil večje število: „Kráľ a uhliř“, „Vanda“, „Šelma sedlak“, „Tvrdé palice“, „Dimitrij“ in „Jakobin“. V operah sicer nima toliko sreče; v tem ko je njegova kamorna glasba čislana in razširjena po vsem svetu, v tem ko so njegovi oratoriji dosegali razum v ožji domovini, zlasti na Angležkem sijajne uspehe, so njegove opere ostale omejene na češki oder, in niti na tem niso v prvi vrsti. A opera je vender le najdostopnejša in najumevnejša širšim krogom. Prihodnje leto, 1892., nam je doneslo na Dunaju glediško in glasbeno razstavo — preznamenito za Slovane, ker se je od te razširilo izpoznavanje Smetane po vseh nemških deželah — ter pri gostovanju češke opere tudi uprizoritev Dvořákovove „Dimitrija“.

„Dimitrij“ je opera, zložena na tekst češke pisateljice Marije Červinkove-Riegrove. Povzeta je iz ruske zgodovine. Po smrti Borisa Godunova se je polastil Dimitrij s pomočjo Poljakov vlade. Udova carica Marfa ga prizna, da si ni njen sin, da bi se po njem maščevala nad Godunovci. Carica Marina, po rodu Poljakinja, pa se mu ni udala toliko iz ljubezni, kolikor iz častihlepnosti. Ko Dimitrij to sprevidi, se ji odtuji, a približa Kseniji, hčeri cara Borisa. Marina mu iz osvete razodene, da ni carskega rodu, temveč sin sužnika. A Dimitrij ji odvrne, da si je pridobil carstvo z lastno močjo. Ob jednom pa pretrga z njo vsako zvezo ter hoče, da patrijarh razreši zakon in ga poroči s Ksenijo. Dasi ga ta ljubi, se vender ne more odločiti, da se uda sovražniku svojega rodu. Marina pred ljudstvom izjavi, da je Dimitrij sužnik-usurpator. Marfa ga vnovič prizna v sina, a s prisego tega vender ne more potrditi, na kar ga zarotnik umori. Snov — dasi o je Schiller uporabil ter bi dramatični fragment gotovo izvršil, da ga ni prehitela smrt, — se mi za opero vender ne zdi prikladna, dasi je sem ter tje efektivna. Zato tudi najbrž ni zadovoljila skladatelja povsem, zato nam tudi ni podal dela, ki bi bilo povsem sovrstno drugim. Predstavljala se je prvič 1882. v Pragi. Zanimivo bi vsekakor bilo, ako bi ljubljansko gledališče, kjer so razna slovanska dela tako lepo uspela, seznanilo občinstvo s to ali kako drugo Dvořákovovo opero. Skladatelj je toli znamenit in veljaven, da je že samo radi tega opravičeno, da ne

ostane povsem tuj našemu odru, dasi ni baš v tej stroki najbolj znan. Morda tudi sedanji, slovanski umetnosti prijazni vodja dvorne opere dunajske d nese kako Dvořákovovo delo, kar bi bilo gotovo le pravično priznanje tega avstrijskega genija. (Dalje prih.)

Ob kolovrati.

„Oj vrti se, vrti,
Kolovrat se lehnó,
Oj vrti se, vrti,
Ne škriplji tako.

Prediva še mnogo
Tam v kašči imam,
Do polnoči komaj
Ga danes zvaljam.

In jutri že čas je,
Da nesem na vas
Martinku vso prejo,
Da tkal bo za nas.

Ah, mamica pa mi
Obljubili so,
Da platno iz preje te
Moje vse bo.

In da ga dobila
Takrat bodem v dar,
Ko ljubček moj spremil
Me bo pred altar...”

To pelo dekle je
Zvečer še plašno —
A zjutraj, že zjutraj
Je bilo mrtvo...

Dolski.

Mati Zorina.

Spisala Antonija.

Pod veliko košato hruško je sedela mati Zorina v nedeljo popoldne in premišljevala. Bilo je tako mirno in prijazno v naravi, vetrič je pihljaj tako prijetno po drevju in se poigraval s cvetjem po trati okrog, da bi se bile skoro zaprle trudne oči matere Zorine v sladko spanje, če bi jej ne bile rojile po glavi različne misli. Kako bi človek dremal, ako ima pred saboj v duhu sto in sto načrtov! In sto načrtov se je res vršilo i v glavi matere Zorine. Koliko pa je treba misliti dobri uzorni gospodinji, ako si hoče postaviti trajen spomin še pri poznih unukih. Odkar se je omožila na svoje sedanje posestvo, je vršila svojo gospodinjisko dolžnost s pravo bučelično pridnostjo. Od zore do mraka je hitela od dela do dela in povsodi je imela svoje pridne roke, zato pa si ne more očitati, da bi bila zagrešila najmanje, kar bi bilo v kvar njeni gospodinjiski časti.

Z neko samozadovoljnostjo je ogledovala svoje od dela utrjene roke, ter jih obračala z jedne na drugo stran. Ob nogah jej je ležal veliki

Znameniti slovanski skladatelji.

Piše Severin.

II.

Antonin Dvořák.

(Nadaljevanje).

V živem spominu sta še vsem vdeležencem t. zv. zahvalna koncerta naše „Glasbene Matice“ na Dunaju. Kratko pred potresom so seoznali Ljubljancani v matičnem koncertu z Dvořákovim velikim delom: „Svatebni košik“ ali kakor je nazval profesor Stritar svoj prevod Erbnove balade: z „Mrtvaškim ženinom“. Strokovna ocena v „Ljubljanskem Zv.“ hvali vtis veličastnosti in strahovitosti, ki karakterizuje vso balado monumentalno proizvodbo vokalnega in instrumentalnega dela te znamenite skladbe. Srečna misel je bila, da si je „Matica“ izbrala to delo za svoj drugi dunajski koncert, 25. marca. Saj je s tem pokazala, kako v istini goji le glasbenike veljake, kako vredno vrši svojo veliko nalogo, — a ob enem je soznala Dunajčane prvič z delom umetnika svetovne slave, umetnika, ki si je z drugimi deli uže v stolici priboril največji ugled. In skladatelj sam je svojo zahvalnost in priznanje društvu dokazal s tem, da je nalašč za ta večer prihitel na Dunaj in osebno vodil svoje delo. — Ta večer je velepomemben za nas; Dvořák je pripomogel „Matici“, „Matica“ Dvořáku do sijajne zmage.

14. novembra 1897. se je (opoludne) na Dunaju v društvenem koncertu „ljubiteljev skladbe“ prvič proizvajal Dvořákov oratorij „Sveta Ljudmila“ žal, da v zelo skrajšani obliki. Čudno, da je skladatelj privolil v to, kar gotovo delu le škoduje. Znano je, da se je Wagner vedno branil vsake krajšave svojih oper, ter vedno zahteval njih popolno proizvajanje. In to je vendar povsem naravno, da avtor ne smatra svojega dela tako neznatnega, da se mu brez škode amputira kar cela tretjina. Tudi kritiki so v obče obsojali vsi to brezobzirnost ter izražali željo, da se delo ponovi v celoti, da si nekateri niso zanj ogrevali. Ta oratorij je Dvořák napisal za muzikalno slavnost v Leedsu na Angležkem 1886, kjer je pod njegovim vodstvom doseglo največji uspeh. Kmalo nato se je proizvajalo v Londonu in v Pragi ter nekaterih drugih čeških mestih. — G. Hubad mi je rekel, da ga je nameraval uprizoriti v koncertu „glasbene Matice“ v Ljubljani. Ako njegov naslednik, trudoljubni gosp. Čerin, obistini ta namen, si s tem pridobi zahvalnost vseh ljubiteljev glasbe na Slovenskem. — G. Hubad, pevodnja „slovanskega pevskega društva“ na Dunaju, je 11. dec. 1897 prvič v Evropi proizvedel Dvořákov veličastni „Te Deum“ za sopran in bas solo, mešan zbor in orkester, kar bi gotovo vzbudilo občo pozornost, da se ni vsled političnih razmer ves koncert vršil v strogo intimnem slovanskem krogu.

Tako torej izpoznamo, da so velike Dvořakove skladbe na Dunaju lepo uspevale, da so mnogo v to storili Slovani in posebej še Slovenci. — Uspeh na Dunaju, v svetovnem mestu, ki podaje dan na dan najznamenitejše proizvode najveljavnejših skladateljev, je največjega pomena, ker se ne poraja iz hipnega navdušenja ali iz narodnostnih in drugih unanjih vzrokov. Dvořak je pa Dunajčanom tudi dober znanec iz filharmoničnih koncertov, kjer se goji komorna skladba. Od 1879. sem, ko se je tu prvič pojavila njegova „slovanska rapsodija“, (ki se je uže poprej igrala v Berlinu, Bretslavi, Pešti in Londonu), je postal stalen na koncertnih programih. Našel je v veljavnem in uplivnem kritiku Hanslicku velikega prijatelja in zagovornika. Hanslick in Brahms sta sicer res Dvořakov genij izpoznala in mu pripomogla do razvitka in veljave, vendar zasluge nemštva za Dvořaka niso tako velikanske, saj so poznejša njegova dela morala na Angleškem in v Ameriki priboriti mu slavo in imetja, predno so se pojavila po nemških krajih — „Glasb. Matica“ je podala v svojih koncertih tudi marsikako Dvořakovo orkestralno skladbo.

Dvořak, mesarjev sin v neki vasiči blizu Melnika na Češkem (rojen 8. septembra 1848.), se je moral mnogo boriti s težavami in neugodnostimi v svojem življenju, predno je postal, kar je iz lastne moči, po zaslugi lastnega genija. Čez 10 let se je skromno preživel kakor godec v orkestru praškega narodnega gledišča in s privatnim podučevanjem. 1875. je dobil državni umetniški štipendij. 1883. ko so njegove skladbe uže slovele po svetu, je bil povabljen v London in Birmingham. Tu je uspeval njegov „Mrtvaški ženin“ in „Sv. Ljudmila“. 1890. je postal profesor na praškem konservatoriju. 1892. je prevzel vodstvo narodnega konservatorija za Ameriko v Novem Yorku. Pred par leti je ostavil to službo ter se vrnil v Evropo, kjer živi le svoji umetnosti.

Dvořak je l. 1890. postal častni doktor glasbe na vsencilišču v Cambridge; on je tudi častni doktor modroslovne fakultete praške češke univerze; 1889. je dobil red železne krone. — Odlikovan je torej in priznan od najveljavnejših strani. (Zvršetek pride.)

Dopis iz Zagreba.

Gostovanje R. J. Želazowskega.

Nikdar ne pozabim onih štirih dni, onih štirih bajnih večerov, ko je pred nami stal slavni poljski traged Roman Jastrzebiec Żelazowski, bodisi že kakor Otelo, Fran Moor ali Hamlet ali Filip Derblay. Njegov sedaj milozvučni, nežni, sedaj burni, strastni glas se mora omiliti. Prikazujoč Otela v vsej strasti prevarjenega (vsaj dozdevno) soproga — ni bil več

Znameniti slovanski skladatelji.

Piše Severin.

II.

Antonin Dvořák.

(Zvršetek.)

Zakaj pač pišem o skladatelju, uže toliko priznanem in upoštevanem? Kak namen imajo sploh te skromne črtice? — Dasi se je o Dvořaku pisalo v Slovencih uže večkrat ter so se strokovno ocenjale njegove skladbe, dasi je „Dom in svet“ donesel kratek životopis in sliko, — vendar sem naštetal nekoliko subjektivnih utisov in spominov. Upam, da tudi ti nekoliko pripomorejo v to, da se bolj širi in goji ljubezen do umetnosti. Ker nisem glasbenik, omejil sem se na kulturno zgodovinsko stališče ter hotel opomniti le na to, kako se upošteva ta mojster zlasti na Dunaju, ki je kot stolica našega cesarstva nekako središče našemu kulturnemu življenju v Avstriji, ter toliko so pripomogli v to baš Slovani sploh in še Slovenci posebej. Opomnil sem na to, da si je stekla naša „Glasbena Matica“ velike zasluge zanj, razširivši njegovo poznanje ne le v domovini, temveč tudi na Dunaju. — A mislim, da si ona steče lahko tudi še zaslugo za izpoznanje in cenitev njegovih obilnih klavirskih skladb. Pri nas — seveda imam v mislih le kroge, ki gojé doma klavirsko godbo res tudi z umetniškega stališča ter ne le za kratkočasje, — so razmeroma še vedno premalo znane slovanske skladbe, dočim so nemški klasiki v čislih, kakor to zaslužijo. Deloma se to razlaga s tem, da so slovanske skladbe še precej neznane, deloma, ker se note le težko dobivajo ter so drage, dočim so nemške tudi v posojilnicah in antikvarijatih v zalogi. Mislim torej, da si „Matica“ steče zahvalnost slovenskega občinstva, ako z raznimi velikimi slovanskimi založnimi firmami sklene pogodbe, da ji pri notah, ki se nakupijo po njenem posred vanju, podeli popust. Razne nemške firme popuščajo društvom včasih celo po 20—25%. Ako se to izposluje pri nas, in mislim, da bi se ji ne odreklo, bilo bi stem nakupovanje not zelo olajšano, slovanska glasba zelo pospeševana.

Modus za to si društvo samo določi; iz ljubezni do umetnosti se gotovo ne bo protivilo težkočam ob proizvodbi.

V nas se, zlasti v manjših mestih, goji z vso ljubeznijo petje, a glasba se v obče nekoliko zanemarja. In vendar bi ne bilo težko, da se združijo v kvartete muziki- diletanti, da se medsebojno vadijo in tudi javno nastopajo na veselicah. Tak kvartet je svoječasnó osnoval naš skladatelj Parma v mestih, kjer je služboval, in oni bi se izvestno dali osnovati v marsikakih krajih. Dvořák je zložil več kvartetov za lok, in ako bi se sem ter tje proizvajala taka dela, bi tudi širše občinstvo malih krajev, ki sicer nima prilike upoznavati kamorne glasbe, čulo marsikaj lepega

in zanimivega ter se žnjo soznanjalo in za njo pridobivalo. Popularizacija umetnosti v tem zmislu je gotovo umestna.

A tudi naše gledališče naj bi upoštevalo veljaka Dvořaka, dasi v operi ni tako zmagovalen kakor drugod, in uprizorilo vsaj jedno njegovo opero, kajti gotovo zasluži, da se Slovenci soznanijo tudi s to stroko njegove delavnosti. Izpoznavajmo, ljubimo in širimo svoje slovanske genije!

Majki Slavi.

Oj, blagor tebi, majka Slava, le nikar se bati,

Naj zoper tebe še tako se tvoj sovrag košati!

Naskok naj vsak ti bode le v zabavo in posmeh . . .

Zakaj? . . . Saj vince se povsod preлива v tvoj prosep . . .

Márica II.

Kako negovati zobé.

Spisala Márica II.

Opazovaje človeka raz estetično stališče, oziramo se vedno tudi na zobe. Mnogokrat se sliši, ta ali ona je lepa, dokler ne odpre ust, a kakor hitro stori to, izgine ves čar, ker ima ali umetno ozobje ali pa svoje zanemarjeno.

Nekateri menijo, češ, pri moških je vsejedno, če ima lepe zobe ali jih nič nima, saj mu brke zakrijejo pomanjkljivosti, nasprotno se pa spet trdi: „No, dober tek, gospodu A. pač ne bi dala poljubčka za živ svet ne, ker se njegovim zobem še menda sanjalo ni nikoli o ščetki“.

Prvi pogoj vsake lepote je zdravje in raz zdravsteno stališče so zobje še mnogo važnejši za človeka nego raz estetično. Čim vestneje se zgrize hrana, tem lažje prebavlja želodec, kako naj opravljajo zobje svojo dolžnost, če niso zdravi!

Kdor ima torej zdrave zobe, naj skrbi za nje, kolikor možno. Zobje pa se morajo negovati začeti že v ranej mladosti; kakor hitro zna otrok rabiti ščetko, naj se navadi na njo. Paziti mora mati sosebno na isti čas, ko začenjajo malčke zobe boleti drugikrat — prvi zobobol občuti človek, ko zobe dobi, drugi pa, ko jih menja . . . ne? — Ko se začne majati drobna škrbica, naj se pridno povspešuje majanje, da prej naredi stari zob prostor novemu, kajti drugače prodre novi nestrpnež kje po strani na dan.